

Zermama – 3 / powestiň dowamy

Category: Kitapcy, Mistika we fantastika

написано kitapcy | 21 январа, 2025

Zermama – 3 / powestiň dowamy

ZERMAMA

(powestiň dowamy)

Öz gyklygyna özi oýandy...

Asyl bu bolýan zatlar düýşi bolsa nätjek! Düýşünde beýle gorkunç wakalara duş gelmeginiň sebäbine hiç ol düşünip bilenok. Nähili gorkunç bolsa-da, ölüb-ä gidäýenok. Ogluna derek özünü öldürse bolmyýamy, şol duşmanlar uruşda... Meýdi ýanan Soltan Sanjar diýsänim. Doga byjlygy, bulawaç dili duz iýen ojagyna gan çaykadýan peläketler-ä, gezişip-ýaýkanyşyp ýörler. Meniň oglumam...

Maýsa mama bu deňsizlige çydam edip bilmän, elindäki daşyny berk gysyp, dişini döwere gezek getirdi. Hawa, ol diňe şony başaryardy. Birem garaşmany. Haýsam bolsa, bir mahal şu ýedi ýoluň çatrygyndan Soltan geçer diýip garaşmany bilýär. Ýöne, näme üçindir Soltan soňky döwürlerde howpy duýan ýaly, bu ýerlere gara beriberenok. Ýogsam, günde-de geçýädi-le welin...

– Garry mama, salowmaleýkim!

– Aleýkum es-salam, goç ýigit! Nirli borsuň? Kimiň kowmundan?

– diýip, Maýsa mama ýüzüni sallap, keypsiz halda ýolda ötüp barýan kişä jogap gaýtardy. – Näme beýle keypiň ýok? Men seni nirede gördümkäm, janlarym?

– Siz meni gören dälsiňiz, garry mama. Birine meñzedýän bolmagyňyz mümkin. Men Sarahsly, Muhammet Atsyz. Şol Soltan Sanjaryň binasyny berkarar eden ussa. Keypimiň yoklugynyň sebäbem, garry mama, Soltan-a, şertim şahyma edäýdi. "Bu pelit, burnundan saryýag guýsalar-da, hiç hökümdara şuň ýaly kuýaşly kümmeti salyp beräýmesin, galan ömründe. Şoň üçinem, sepini bildirmän, ýüzüne ýylgyrşyma, şuň ýoguna ýanaýyn-la" diýip, patyşañ pygly peslige geläýipdir. Onsoň meni sahawatly

Enwerim gaçyryp goýberdi. Ine-de gelşim.

– Şeý diýsene. Indi, asyl, ýüzüňem nirede görenim ýadyma düşdi. Ýap-ýaňyja düýşüme-de giren ekeniň. "Şanamany" ýazan meşhur Maksudynyň şägirdi, seni gaçyryp goýberen Enwerem ýanyma gelip gitdi... Hawa... Bä, bi bolýan zatlara bir seret-le! "Ýagşylyga-ýamanlyk" bolaýşyny... Seňki dogrudyr. Ondan çykaýjagy hem şoldur. Maňa bolsa "Soltan Sanjar kesbini kärä, kärini hünärä, hünärini senete, senetini sungata, sungatyny ganatlanma, onda-da goşa ganatlanma ýetirýän kämil kişilere görülmedik gadyr goýýar" diýdiler. Şonda ynanmadym, ynanmaýşym ýalagam boldy. Gadyr goýýanlygy çyny bolsa seni, çyn ussany ýoklajak bolmazdy. Ýogsa-da, "Işini uçursyz jäht tutup, äwip-alňasaman, ýaňylyp-ýazman, sowukganlylyk bilen jylawyny deňläp, desgany gurýamyş" diýip gulagyma degdi. Näme işiňde bir harsallyk goýberäýdiňmi?

– Wah, aýtdym-a ýaňy...

– Huşum barmy meň, huşum gutarypdyr-a, köşek. Sen soragymy geň görme meniň.

– Harsal işe baş goşýanlardan däl, men. "Bula-bula, ber gula" edäýsem ynsabym oturtmaz. Diklän binaň asyrlary arka atyşyna, jaýrylyp-sarsman, ýanberip-ýarsman, gorlup ersmän, gaýta gitdigiçe görklenip, adyňy arşa götetmese, sendenem bir ussa bormy? O zatlara gaýratyň kemter kaksa "Men ussa" diýip, petekäňi gaýşardyp, ili ultratma! Ho, itgyranyň çölündenem kyrk menzil aňyrda eşegiňi otar. Wah, men ähli etmeli işleri etdim-le. Saljak binam uzagyndan çökmän, leňňerlenip gyşarman, bir sydryny saklar ýaly çuňňur çukur gazdyryp, onuň düýbüdir gyralaryny kerpije ömrülla çig düşnügini geçirmez ýaly, ýörite garyndy bilenm sünnäläp suwadym. Yzgar gelende-de zeper ýetmez ýaly, eneke guýularyny gazdyrdym. Garaz, "Işiňi ýamana sap, ýagşy çyksa alnyňdan" diýen ýörelgä eýerdim. Ýöne "Ýörän aýaga ýörme çolaşar" diýenleri boldy. Ymarat iki adam boýy galanda, käbir kespi kümürsik kezzaplar "Bu bina oň çaky däl" diýip, töhmet guşuny uçuryp goýbermezlermi. Menem bardym, halypamyň ýanyna. Şeýle, şeýle diýip... Ol bolsa "Olar seň o binaňy edil ylahydan guýlan ýaly edip bitirjegiňi aňyp, içini tütedip, ýatyp bilenoklar. Göwnüm ýetip, pata berendirin saňa" diýýär.

Gaýtmazmyň onsoň "Hä, hawwa" berilmänsoň, ýüzüme urlan ýaly bolup. Gelip ýañadan hyjuw bilen işe başladym. Ýene-de şol bahyl kezzaplar, meniň şan-şöhratyma görüplik edip, Soltan Sanjaryň gulagyny kamata getirýärler. "Eý" diýdi, "Beý" diýdi diýip. Olam näme çig süýt emen-dä. Ahyry ýüregi ýüregi ýel alyşyna, sal-sal eşikli, tanalmaýyn diýip, gaýdýar binanyň ýanyna. Gelip görse, men eýýäm işiň üstünde. Şonda ol meniň gözüme güýdüşip kümmete girýär. Myňňyldyly basgançaklara basyp ýokarygam çykýar. Birhaýukdan soň içerde bir alas-gopaslygyň bardygyny aňyp çalغانaklap barsam, ýurt hökümdary diwardaky ýarty kerpiçden ýazylmaga az galan gerjeşikli barmaklary bilen ýapyşypdyr-da, asyl-asyl bolup dur. Ýüzi dagam gök dalak. Men oňa kömek edip aşak düşürdim, huşuna getirip suw berdim. Ol bolsa:

– Sag bol, ussam! Ussaň eýle-beýle, ogry-jümri diýip üstüňden dikme kemini goýmansoňlar, çal beýnilik edip, barlamaga geldim welin, o zatlaň bary gyrra ýalan ekeni. Ýarty kerpijiňe çyrşan laýyň meň göwrämi göterdi, ölümdenem gutardy. Soňam özüň yetişdiň. Hydyr ata ýaly. Galan görjek günüm senden. Indi tagy-tarhan işläber, saňa zowal bolmaz – diýdi. Ol binanyň iň soňkuja kerpijini goýanyndan soň bolsa, şertim şahyma edip, meni ýoklamagyň kül-külüne düşüpdür.

– Häýt, Taňry ýalkamadyk diýsäni. Gör-ä, onuň edýänini. Menem elim daşly bu ýerde ýönelige oturamok ahyrn. Ýogsam indi halys egbarladymam. Düýe sagyp, keçe edýän ellerim özüme yük, aslyşyp, onsuzam gysyk egnimi gysýa. Ýokary göterjek bolsam, göwräme agram düşýäni bildiripjik dur. Gözlerimiň şöhlesi gaçypdyr. Bütün ömrüme aýakgap görmedik aýaklarymyň hamy süňkümiň daşyna iki gaýra ýetjek, gasyn-gasyn. Adam garrasa ýaraşyksyz bolýar ekeni. Şonda-da Taňryň beren gününü ýaşap geçmeli-dä. Yzyndanam ölmeli. Indi maňa bi zatlar düşnükli. Maňa düşnüksiz başga bir zat bar, olam, ýaňy gül kinin açylyp ugran oglumyň ömrüniň Soltan Sanjar sebäpli kertilmegi. Soltan ony gorap bilmedi... Hol "Ömrümde adam ogly bilen urşamak, galan ömrüme-de beýtme niýetim yok, kimiň gany gaýnaýan bolsa gitsinem urşawersinem" diýip çöl-beýewanda gaçyp-tezip ýörenler-ä ýaşaşyp ýörler. Meň oglumam ölüp gitdi. Burnum ýere

ýetenem bolsa, onun aryyny Soltandan alyp bilmesem, gözümi açyp şu dünýäden giderin.

– Bu işde Alla size kuwwat bersin, garry mama.

– Goh-galmagal, bela-beter sowulýança, meniň tünegimde boluber, oglum. Yns-jyns tapmaz ýaly ederin, seni.

– Hyzmatyňyz üçin Taňryýalkasyn, garry mama. Men gitmesem boljak däl. Han-ha, biri ýetip gelýär. Sag boluň!

– Saglykda görüşeli. Meniň tünegim islän wagtyň açykdyr, guzym. Gelip durgun.

– Bolýar – diýip, Muhammet Ibn Atsyz as Sarahs dor atyna atlanyp, ýyldyrym süýnen ýaly gaýyp boldy.

"Eh, dünýe, dünýe" diýip, Maýsa mama Atsyzýň yzyndan garap durşuna samradý: "Atam pahyr ony görse onluk gepläp, muny görse munluk gepläp, gabadyna getirdigem, dürt-dürt edişine, adamlaryň arasyna alamöý giren ýaly etmegi başaryan, şeýdip märeke bozuşyna-da, suwdan gury çykýan mylaýym bimaza "Alaşeýtan" diýerdi. Sen, şol alaşeýtanlardan, eý, Taňry gargan Soltan Sanjar. Bi, ýagşylyga ýamanlyk etmäň, näme seň? Edil adamyň jany ýaly, gara ýer kysmy kiçi göwünli ussa seniň adyňy asyrlara alyp gitjek bina gurany üçin berýän Taňryýalkasynyňmy şol? Sen... Sen... Dur bakaly, men seniň çüýrük beýniňi şu elimdäki daşym bilen owradaryn. Ony men başarmasamam, gudraty güýçli Taňry bardyr. Ol ýokardan ähli zady görüp durandyr. Senem hasap okamaly bolarsyň, öz wagtyň gelende. Seňem dokuzyň düzüw bolaryndan bolmajak pursatlaryň daşda däl. Wah, gümbaşlyga salyp, hoşuňa gelmeýän, içi güjüklü ýakaşaksyz, kölegeli gürrüňi gulagymyň guk ýanyndan geçirmän". "Depegenden daşrak" bolup gezseň boljagam welin... Adamyň ýüregi daşdan däl-dä...

(Dowamy bar)...

Amanmuhammet NEPES

Mistika we fantastika